

SPRÁVA PRE MÉDIÁ

Každý pokus o legitimizáciu augustových udalostí z roku 1968 je neprijateľný a nebezpečný

Historik Martin Pekár: *Vedomé prekrúcanie histórie spojené s dešpektom k inému názoru a s ignorovaním partnerov nie je možné vnímať inak ako popretie princípov demokracie a urážku všetkých obetí.*

Politológ Gabriel Eštok: *Populistické prepisovanie histórie nič nezmení na fakte, že išlo o hrubé porušenie medzinárodného práva.*

▪ KOŠICE 3. JÚNA 2019

Záujem odbornej a vďaka medializácii aj širokej laickej verejnosti v týchto dňoch vyvolala informácia, že dolná komora ruského parlamentu – Štátna дума Federálneho zhromaždenia Ruskej federácie – chce prijať zákon, ktorý by deklaroval, že okupácia Československa v roku 1968 bola oprávnená (navrhovaný text právnej normy hovorí o „oprávnenom vstupe legálne pozvanej armády ZSSR na územie ČSSR v auguste 1968“).

K snahe o „rehabilitáciu“ silového riešenia udalostí spred polstoročia zo strany niektorých súčasných predstaviteľov Ruskej federácie (v minulosti sa za inváziu vojsk v auguste 1968 ospravedlnili vrcholní predstavitelia Ruska aj Sovietskeho zväzu) zaujali stanovisko historici a politológovia z **Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Vedúci Katedry histórie FF UPJŠ **prof. PaedDr. Martin Pekár, PhD.**, vníma publikované informácie o opakovanej snahe ruských komunistov presadiť zákon legitimizujúci okupáciu Československa v auguste 1968 ako veľmi znepokojivé.

„Signalizujú ambíciu ruských politikov vstupovať do interpretácie historických udalostí z pozície politickej moci a ideologických záujmov. Poukazujú nielen na presadzovanie jednostrannej, odborne neobhájiteľnej interpretácie historických udalostí, ale aj na ignorovanie pocitov drvivej väčšiny občanov bývalého Československa. Takéto vedomé prekrúcanie histórie spojené s dešpektom k inému názoru a s ignorovaním partnerov nie je možné vnímať inak ako popretie princípov demokracie a urážku všetkých obetí,“ zdôrazňuje historik M. Pekár a dodáva, že slovenskí historici a slovenská spoločnosť vnímajú udalosti z augusta 1968 v drvivej väčšine ako násilný akt motivovaný mocenskými a ideologickými záujmami predstaviteľov sovietskeho komunistického vedenia a jeho spojencov.

„Vojenský zásah smeroval k potlačeniu liberalizačných a demokratizačných tendencií, ktoré jestvovali v prvej polovici 60. rokov 20. storočia v rámci celospoločenskej snahy o reformu československého komunistického režimu. Výsledkom bolo množstvo obetí, politické čistky, posilnenie totalitného komunistického režimu a prítomnosť sovietskych vojsk. Z tejto perspektívy je každý pokus o legitimizáciu augustových udalostí z roku 1968 neprijateľný a nebezpečný,“ akcentuje M. Pekár.

Zástupca vedúcej Katedry politológie FF UPJŠ **Mgr. Gabriel Eštok, PhD.**, pripomína, že ide o iniciatívu, s ktorou Komunistická strana Ruskej federácie prichádza opakovane.

„Rozdiel, prečo si tentoraz vyslúžil väčšiu pozornosť, je, že k najnovšej iniciatíve sa kladne vyjadrili aj poslanci iných strán v ruskej Štátnej dume, dokonca aj z vládnej proputinovskej strany Spravodlivé Rusko. Stratu preferencií niektorých ruských strán v poslednom období sa, žiaľ, rozhodli ich poslanci riešiť práve otváraním tejto pre Čechov a Slovákov bolestnej témy. Populistické prepisovanie histórie však nič nezmení na fakte, že išlo o hrubé porušenie medzinárodného práva. Prípadné prijatie tohto zákona v predkladanom znení by naznačovalo zmenu oficiálnej zahraničnej politiky Ruskej federácie vo vzťahu k Slovenskej republike a k Českej republike, na čo by mali oba štáty reagovať využitím dostupných diplomatických nástrojov. Oba dotknuté štáty by mali vyvinúť maximálny tlak, aby zastavili proces prijatia tohto návrhu zákona, ktorý by významným spôsobom mohol narušiť už aj tak nie príliš ideálne vzťahy s Ruskou federáciou,“ myslí si politológ G. Eštok.

■ SPRÁVU VYPRACOVAL

PhDr. Marián Gladiš, PhD.
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach
marian.gladis@upjs.sk